

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін
факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІОЛОГІЯ, ЕТИКА, ЕСТЕТИКА ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВО»
ОПП «АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 27 Транспорт

Спеціальність: 274 Автомобільний транспорт

Форма навчання: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Соціологія, етика, естетика та релігієзнавство», є обов'язковою й входить до циклу професійної підготовки ОПП «Автомобільний транспорт». Вивчається протягом 3-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування етнічної та національної самосвідомості, любові до рідної землі, держави, родини, народу, визнання духовної єдності населення усіх регіонів України, спільності культурної спадщини та майбутнього; формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій; закріпити міцне усвідомлене засвоєння курсантами системи знань, необхідної для практичної діяльності; які володіють високоморальною та естетичною культурою, поєднують принципи і норми моралі, високу духовність та правову цінність у прикордонній службі; прищепити курсантам навички і потреби систематичного морального і естетичного самовиховання, постійного розвитку своєї моральної і естетичної культури поведінки та спілкування; донести курсантам знання з історії та теорії релігії, дати розуміння важливої соціальної функції релігії, її місця в суспільному поступі людства, сформуванню потреби в пошуку тих духовних цінностей та морально-етичних принципів, які б сприяли процесу гуманізації та демократизації сучасного українського суспільства.

Основне завдання є забезпечення розуміння складних проблемах сучасного релігійно-духовного життя, вміння практично вирішувати проблеми на основі конституційно-правових норм свободи совісті; володіння глибокими систематизованими знаннями основних положень етичної і естетичної теорії, естетичної культури, природи моральних і естетичних цінностей, принципів і норм загальнолюдської моралі та культури фахової діяльності офіцера-прикордонника, поведінки та спілкування; забезпечення глибокого розуміння курсантами сутності та значення соціології як науки; опанування основними категоріями та поняттями соціології, закономірностями її функціонування, її галузями; вивчення основних питань теорії і практики суспільного розвитку, характер сучасного суспільства в Україні, його цінності та проблеми; вивчення питання історії та теорії військової соціології, соціальної роботи у ДПСУ; вивчення соціології особистості, сім'ї, молоді, культури, проблеми етносоціології; навчання основним методам соціологічного дослідження; ознайомлення з основними документами по організації виховної та соціологічної роботи з особовим складом; формування правових та етичних форм соціально - професійної діяльності;

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати: основні категорії, норми і цінності загальнолюдської моралі; моральні і професійні норми взаємовідносин персоналу ДПСУ з громадянами, колегами, начальниками; основні естетичні категорії і цінності, а також загальнолюдські цінності світової культури, основні етапи розвитку світового мистецтва; сучасні теорії походження релігії та її розвитку; історію виникнення і розвитку світових релігій та деяких національних релігій; основи та особливості віровчення і культу світових релігій та головних конфесій, що поширені на території України, типологію релігій; основні поняття, категорії, функції та структуру соціології; основні питання теорії і практики розвитку соціальної системи, тенденції трансформації сучасного суспільства в Україні, його цінності та проблеми; знати основні засади соціології особистості, сім'ї, права, культури, етносоціології; окремі аспекти військово-соціальної роботи та методи конкретно-соціологічного дослідження.

вміти: використовувати отримані знання з курсу етики та естетики у майбутній практичній діяльності для вирішення завдань виховання і навчання підлеглих;

- застосовувати отримані знання щодо культури професійного спілкування, володіти правилами військового та громадського етикету;
- використовувати отримані знання під час аналізу різних релігійних та інших суспільних проблем;
- застосувати у службовій діяльності релігійні знання та знання законів України з питань релігійних організацій та громад;
- аналізувати існуючі проблеми світових релігій та релігійних конфесій в Україні, визначати їх роль в формуванні і розвитку релігійного світогляду;

- застосовувати отримані знання у процесі практичної діяльності при вирішенні завдань навчання та виховання особового складу; володіти категоріальним апаратом соціології, особливо з військово-соціальної роботи;
- проводити первинні соціологічні дослідження.

ознайомитись: з основними естетичними і мистецтвознавчими теоріями та поняттями; з особливостями моральних цінностей в сучасному світі та українській культурі; з напрямками, стилями, жанрами світового та українського мистецтва та їх специфікою;

- з історією розвитку релігії з давніх часів до наших днів;
- з основними проблемами, які вирішує релігієзнавство в Україні сьогодні;
- з основними розділами релігієзнавства – національні релігії, світові релігії, сучасна релігійна ситуація у світі та в Україні; із основними теоретичними джерелами як зарубіжних, так і вітчизняних соціологів, особливо з теорії соціології;
- з теоріями і концепціями різних соціологічних шкіл і напрямків відносно фундаментальних проблем розвитку соціальних систем.

ВИКЛАДАЧ:

Відповідно до форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Вступ до спеціальності, Загальна психологія з практикумом, Психодіагностика, Диференціальна психологія, Вікова психологія.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Програмне забезпечення: пакет медичного ПЗ "Четверте покоління Системи психологічного дослідження особистості (СПДО) осіб, що вступають до лав ДПСУ та проходять службу в ООДК", модульне середовище академії – <https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин																	Форми підсумкового контролю								
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота							Самостій на робота	Екзамен	Диференційований	Залік			
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота					контрольна робота	-----	
за денною формою навчання																												
2	5	3	90	30	14						12					4	30	30							30		+	
Усього за дисципліну		3	90	30	14						12					4	30	30							30		+	

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-7	здатність генерувати нові ідеї, ставити й вирішувати завдання у процесі професійної діяльності та практичної діяльності.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-8	навички міжособистісної взаємодії.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1;
ЗК-9	Здатність працювати у команді, спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.	МК1.1; МК1.4; МК2.3; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-4	здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел.	МК1.1; МК1.4; МК2.3; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ФК-7	Здатність до особистого та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.3;	МК1.2; МК1.4; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.1; МК4.3.
ПРН-7	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічних досліджень, формулювати аргументовані висновки.	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.3;	МК1.2; МК1.4; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ПРН-10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію,	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.3;	МК1.2; МК1.4; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3;

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
	модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.		
ПРН-15	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.3;	МК1.2; МК1.4; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.1; МК4.2.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Умовні позначення: Лекція – Л Семінарське заняття – Сз Практичне заняття – Пз Диференційований залік – Дз
Заняття обов'язкові до оцінювання – 1/2Сз(2)

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин												Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
1	Моральна свідомість і самосвідомість: сутність, особливості і функції	2	Л2												09	7/2Сз(2); 8/1Гз(2); 8/2Сз(2); МК-2; 9/1Л(2);	8
2	Етичне виховання та всебічний розвиток національної самосвідомості прикордонників	4	Л2	Сз2											10	10/1Л(2); 10/2Сз(2); 11/1Гз(2); 11/2Сз(2);	8

12	Основи соціальної роботи у Державній прикордонній службі України Модульний контроль 3.	2	Л2	Гз2 МК-3.										08		
	Диференційований залік	4	Дз4											12		4
	Всього	46												Всього		46

Умовні позначення: Лекція – Л Семінарське заняття – Сз Практичне заняття – Пз Диференційований залік – Дз
Заняття обов'язкові до оцінювання – 1/2Сз(2)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Вид навч. занять	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
2 курс 3 семестр					
1			6	Моральна свідомість і самосвідомість та її сутність і функції	
	1	Лекція	2	<u>Моральна свідомість і самосвідомість</u> 1. Поняття, сутність і функції моральної свідомості і самосвідомості особистості. 2. Чинники моральної самосвідомості людини.	[2.1] ст. 102-116 [2.2] ст. 21-27 [3.4] ст. 81-94
		Самостійна робота	4	<u>Структура моралі</u> 1. Етика як наука про мораль. 2. Предмет і задачі, принципи, категорії.	[2.1] ст. 102-116 [2.3] ст. 21-27 [3.4] ст. 81-94
2			8	Моральні цінності в сучасному світі та українському суспільстві	
	1	Лекція	2	<u>Сенс життя як моральна категорія</u> 1. Способи осмислення людського буття. Проблеми визначення добра і зла.	[2.1] ст. 223-241 [1.2] ст. 29-42 [3.4] ст. 95-101
		Самостійна робота	4	<u>Основні категорії військової етики</u> 1. Обов'язок як категорія етики. 2. Соціальна відповідальність прикордонників.	
	2	Семінар	2	<u>Сенс життя та мета життя</u> 1. Сенс життя як соціально-психологічна проблема. 2. Форми вираження добра і зла в людині: чесноти і вади. 3. Концепції сенсу життя і щастя.	[2.1] ст. 223-241 [2.2] ст. 29-42 [3.4] ст. 81-94

№ теми	№ заняття	Вид навч. занять	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
3			4	Етичне виховання та всебічний розвиток національної самосвідомості прикордонників	
	1	Лекція	2	<u>Моральні виміри спілкування в контексті національної самосвідомості</u> 1. Парадигма спілкування в сучасній культурі. 2. Проблеми професійного спілкування прикордонників: моральний аспект.	[2.1] ст. 223-241 [2.2] ст. 49-62 [3.4] ст. 21-34 [3.9] ст. 44-57.
	2	Семінар	2	<u>Культура поведінки та етикет прикордонника</u> 1. Загальний етикет і його вплив на професійну діяльність прикордонника 2. Культура поведінки прикордонників в громадських місцях.	[2.1] ст. 223-241 [2.2] ст. 49-62 [3.4] ст. 21-34 [3.9] ст. 44-57.
4			12	Естетична багатогранність світу та різноманітність мистецтва	
	1	Групове заняття	2	<u>Основні види та жанри мистецтва</u> 1. Предмет мистецтва. Функції мистецтва. 2. Види та жанри мистецтва.	[2.2] ст. 126-138 [2.3] ст. 94-112 [3.2] ст. 194-209 [3.5] ст.116-122
		Індивідуальне завдання	8	Виконання реферату за заданою тематикою	
	2	Семінар	2	<u>Мистецтво як специфічна форма відображення краси</u> 1. Різноманітність архітектурних стилів. 2. Вплив образотворчого мистецтва на формування естетичної свідомості особистості. Модульний контроль	[1.1] ст. 102-116 [1.3] ст. 21-27 [1.5] ст. 338- 360 [1.7] ст. 170-233

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
5			12	Релігія як суспільно-історичне явище	
	1	Лекція	2	<u>Релігія як предмет наукового аналізу.</u> 1. Предмет та об'єкт дослідження релігієзнавства. 2. Структура, функції та роль релігії.	[2.4] ст. 6-26 [2.5] ст. 6-34 [2.6] ст. 9-22
		Самостійна робота	2	<u>Ранні форми релігій та їх походження</u> 1. Вірування та культу первісних народів. 2. Релігії «класичних» цивілізацій Давнього світу.	[2.4] ст. 40-95 [2.6] ст. 67-198
		Індивідуальне завдання	8	Виконання реферату за заданою тематикою	
6			6	Буддизм як світова релігія	
	1	Лекція	2	<u>Буддизм як світова релігія, його генезис</u> 1. Поняття «світової релігії». 2. Виникнення та розвиток буддизму.	[2.4] ст. 96-104 [2.5] ст. 94-101 [2.6] ст. 198-223
		Самостійна робота	1	<u>Етнічні та регіональні релігії</u> 1. Зороастризм: звичаї та вірування 2. Індуїзм: історія, віровчення, культ 3. Національні релігії Китаю: конфуціанство, даосизм. Синтоїзм – японська національна релігія 4. Іудаїзм як національна монотеїстична релігія	[3.13] ст. 94-134
		Самостійна робота	1	<u>Основи культу буддизму</u> 1. Ідейні джерела буддизму. 2. Віровчення та культ буддизму. 3. Морально-етичні принципи буддизму	[2.4] ст. 96-104 [2.5] ст. 94-101 [2.6] ст. 198-223

№ теми	№ заняття	Вид навч. занять	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	2	Семинар	2	<u>Регіональні форми буддизму</u> 1. Дзен-буддизм. 2. Ламаїзм, тантризм.	[2.4] ст. 96-104 [2.5] ст. 94-101 [2.6] ст. 198-223
7			6	Виникнення та еволюція християнства	
	1	Групове заняття	2	<u>Генезис християнської церкви</u> 1. Суспільно-історичні умови виникнення та розповсюдження християнства. 2. Розділ християнства.	[2.4 ст. 104-108 [2.5 ст. 103-131 [2.6 ст. 223-257
		Самостійна робота	1	<u>Основні християнські течії та їх особливості</u> 1. Особливості православного вчення та культу. 2. Вчення та культ католицизму та протестантизму.	[2.4] ст. 108-136 [2.5] ст. 103-131 [2.6] ст. 257-331
		Самостійна робота	1	<u>Православні церкви в Україні</u> 1. Українська православна церква (УПЦКП, УПЦМП). 2. Українська автокефальна православна церква. 3. Українська греко-католицька церква.	[2.6] ст. 284-308 [.3.22] ст. 135-138
	2	Семинар	2	<u>Загальне та відмінне у віровченні та культурі християнських віросповідань</u> 1. Православ'я як різновид християнства. 2. Особливості вчення та культу католицизму та протестантизму.	[2.4] ст. 108-136 [2.5] ст. 103-131 [2.6] ст. 257-331
8			6	Іслам як світова релігія	

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	1	Групове заняття	2	<u>Виникнення та догмати ісламу</u> 1. Виникнення ісламу. 2. Основні догмати ісламу.	[2.4] ст. 136-145 [2.5] ст. 132-140 [2.6] ст. 331-347
		Самостійна робота	1	<u>Генеza нетрадиційних культів у світі</u> 1. Виникнення та розвиток нетрадиційних культів. 2. Секулярні вчення релігійного характеру.	[2.4] ст. 202-230 [2.5] ст. 198-224
		Самостійна робота	1	<u>Іслам та сучасність</u> 1. Традиціоналізм і модернізм в ісламі. 2. Трансформаційні процеси у сучасному ісламі. 3. Шаріат.	[2.5] ст. 132-140 [2.6] ст. 361-367
	2	Семінар	2	<u>Основні напрями в ісламі</u> 1. Харіджитизм, сунізм, шиїзм. 2. Суфізм. Модульний контроль	[2.4] ст. 136-145 [2.5] ст. 132-140 [2.6] ст. 331-361
9			10	Соціологія як наука	
	1	Лекція	2	<u>Предмет, об'єкт і функції соціології</u> 1. Предмет та об'єкт соціологічної науки. 2. Закони, категорії соціології та її функції. 3. Соціальні знання в історії людства.	[2.7] ст. 9-77; [2.8] ст. 9-35; [2.9] ст. 5-8.
		Індивідуальна робота	6	Розробка реферату за заданою тематикою	[2.7] ст. 9-77; [2.8] ст. 9-35; [2.9] ст. 5-8.

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
		Самостійна робота	2	<u>Розвиток соціології в XIX-XXI ст.</u> 1. Виникнення та розвиток соціології. 2. Особливості соціології Заходу. 3. Українська соціологія: історія та сучасність.	[2.7] ст. 9-135; [2.8] ст. 9-115; [2.9] ст. 9-13.
10			6	Суспільство як соціальна система та соціологія особистості	
	1	Лекція	2	<u>Соціологічний аналіз суспільства та соціологія особистості</u> 1. Основні соціологічні категорії та поняття про суспільство. 2. Соціальна структура та соціальні процеси в суспільстві. 3. Поняття і категорії соціології особистості. 4. Соціологічна структура особистості. Соціальний статус і соціальні ролі особистості.	[2.7] ст. 178-208; [2.8] ст. 116-230; [2.9] ст. 14-17.
		Самостійна робота	1	<u>Інформаційно-комунікативне суспільство</u> 1. Інформаційне суспільство. 2. Соціальні аспекти інформаційного суспільства. 3. Віртуалізація (символізація) суспільного життя.	[2.7] ст. 178-208; [2.8] ст. 116-128; [2.9] ст. 14-17.
		Самостійна робота	1	<u>Суспільство соціальної справедливості</u> 1. Сутність соціальної держави. 2. Типи соціальних держав. 3. Соціальні функції держави.	[2.7] ст. 173-177; [2.8] ст. 122-125.
	2	Групове заняття	2	<u>Суспільство як соціальна система</u> 1. Основні поняття про суспільство. 2. Соціальна стратифікація.	[2.7] ст. 173-177; [2.8] ст. 122-125.
11			6	Технологія проведення соціологічних досліджень	

№ теми	№ заняття	Вид навч. занять	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	1	Групове заняття	2	<u>Організація, методика і процедури соціологічного дослідження</u> 1. Поняття соціологічного дослідження, його характеристика, різновиди та етапи проведення. 2. Програма та її елементи. 3. Методи збору соціологічної інформації.	[2.7] ст. 597-619; [2.8] ст. 415-505; [2.9] ст. 46-56.
		Самостійна робота	2	<u>Методи соціологічного дослідження</u> 1. Характеристика основних методів соціологічних досліджень 2. Особливості застосування методів соціологічних досліджень у ДПСУ.	[2.7] ст. 597-619; [2.8] ст. 415-505; [2.9] ст. 46-56.
	2	Семінар	2	<u>Методологічні принципи збору інформації</u> 1. Основні види та завдання соціологічних досліджень. 2. Математичні методи у соціології.	[2.7] ст. 611-619; [2.8] ст. 415-505; [2.9] ст. 46-56.
12			4	Основи соціальної роботи у ДПСУ	
	1	Лекція	2	<u>Теоретико-пізнавальні аспекти соціальної роботи</u> 1. Основні категорії та функції соціальної роботи. 2. Актуальні аспекти соціальної роботи у ДПСУ.	[1.4] ст. 37-42; [1.6] ст. 23-28; [1.7] ст. 36-40; [2.9] ст. 67-72.
	2	Семінар	2	<u>Соціальні проблеми будівництва ДПСУ в сучасних умовах</u> 1. Вплив змін у соціально-політичній системі України на ДПСУ. 2. Основні завдання, шляхи і методи вирішення соціальних питань у ДПСУ. Модульний контроль	[1.4] ст. 42-44; [1.6] ст. 50-54; [1.7] ст. 38-42.

№ теми	№ заняття	Вид навч. занять	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
Диференційований залік			4		
Разом за семестр			90		
Разом за курс			90		
Усього за дисципліну			90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

- 1.1 Конституція України. К. 1991. 36с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.2 Статут внутрішньої служби Збройних сил України: К.: Варта, 1999. 516 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.3 Правила поведінки персоналу ДПСУ з метою запобігання корупції. - Адміністрація Державної прикордонної служби України: Практичний посібник на щодень. Київ 2011. 46 с.
- 1.4 Конституція України. К.: Верховна Рада України, 1996. 68 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.5 Закон України «Про державний кордон України». К. 1991. 56 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.6 Закон України «Про Державну прикордонну службу України». К. 2003. 56 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.7 Закон України «Про основи національної безпеки України». К. 2003. 46 с. *Бібліотека НАДПСУ.*

2. Базова

- 2.1 Малахов В. А. Етика. К.: Либідь. 2007. 383 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 2.2 Етична та естетична культура прикордонника: теорія та практика: навчальний посібник. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2005. 178 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 2.3 Левчук Л. Т., Онищенко О. І. Основи естетики: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2009. 271 с.
- 2.4 Петрушенко В. Л., Петрушенко О. П., Скалецький М. П. та ін. Релігієзнавство: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. За редакцією Петрушенка В. Л. та Петрушенка О. П. Львів «Новий Світ», 2006. 328 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 2.5 Городяненко В. Г. Соціологія. Підручник для студентів ВНЗ. Київ. ВЦ «Академія» 2003(2006).560 с. *Бібліотека НАДПСУ.*

3. Допоміжна

3.1. Ганаба С.О. Соціологія, етика, естетика та релігієзнавство: практикум. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2020. 98с.

3.2. Етика: Навч. посіб. / В. О. Лозовой, М. І. Панов, О. А. Стасевська та ін.; за ред. проф. В. О. Лозового. К.: Юрінком Інтер, 2004. 224с.

3.3. Естетика: Підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Онищенко, Д. Ю. Кучерюк; За заг. ред. Л. Т. Левчук. 2-ге вид., допов. і переробл., К.: Вища шк., 2005. 431 с.

3.4. Етикет у житті військовослужбовців: Навчальний посібник. Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2005. 144 с.

3.4. Етика: Навч. посіб. / В. О. Лозовой, М. І. Панов, О. А. Стасевська та ін.; за ред. проф. В. О. Лозового. К.: Юрінком Інтер. 2004. 224 с.

3.5. Естетика: Підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Онищенко, Д. Ю. Кучерюк; За заг. ред. Л. Т. Левчук. 2-ге вид., допов. і переробл. К.: Вища шк., 2005. 431 с.

3.6. Релігієзнавство: Навч. Посібник з хрестоматією. Автори: Л. Г. Дротянко, О. А. Матюхіна, Н. В. Іщук та ін. За ред. Л. Г. Дротянко, О. А. Матюхіної. К.: НАУ, 2004. 340с.

3.7. Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: Підручник для студентів вузів / Народ. Укр. акад. 5-е вид., виправ. і доп. К., 2007. 636 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

1. http://pidruchniki.ws/etika_ta_estetika/
2. http://pidruchniki.ws/etika_ta_estetika/
3. <http://ethicscenter.ru/info/bib.html>
4. <http://pidruchniki.ws/religiyeznavstvo/>
5. http://filosof.historic.ru/books/c0031_1.shtml
6. <http://religstudies.org.ua/main.php>
7. <http://sociolog.in.ua/>
8. <http://znaimo.com.ua>
9. <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=23>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Методи навчання, які сприяють досягненню програмних результатів навчання	Шифр	Методи контролю досягнень програмних результатів навчання
1. Традиційні методи навчання		1. Попередній контроль	
МН.1.1.	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)	МК 1.1	Вибірковий усний
МН.1.2.	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)	МК 1.2	Фронтальний письмовий
МН.1.3.	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)	МК 1.3	Фронтальний тестовий
МН.1.4.	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)	МК 1.4	Фронтальний проблемний
МН.1.5.	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)	2. Поточний контроль	
2. Активні методи навчання		МК 2.1	Вибірковий усний
МН.2.1.	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)	МК 2.2	Колоквіум
МН.2.2.	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)	МК 2.3	Контрольна робота
МН.2.3.	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)	МК 2.4	Тестування
3. Інтерактивні методи навчання		МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МН.3.1.	Інтерактивні методи в малих групах	МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МН.3.2.	Інтерактивні методи в великих групах	МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МН.3.3.	Інтерактивні методи під час самостійної роботи	МК 2.8	Реферат
		3. Рубіжний контроль	
		МК 3.1	Фронтальний письмовий
		МК 3.2	Фронтальний тестовий
		МК 3.3	Фронтальний проблемний
		4. Підсумковий контроль	
		МК 4.1	Усний
		МК 4.2	Письмовий
		МК 4.3	Тестовий
		МК 4.4	Проблемний